

Rådgivende vurdering af programtilbuddet fra ansøgerne til koncessionen for en ny reklamefinansieret radiokanal i det femte landsdækkende sendenet i FM-båndet.

Udført for Det Kongelige Kultur- og Kirkedepartement, Norge

Af

Lektor
Per Jauert
Institut for informations- og medievidenskab
Aarhus Universitet
Niels Juelsgade 84
8200 Århus N.

Afsluttet 31. maj 2003.

1. Indhold

- 1. Indholdsoversigt**
 - 2. Forord**
 - 3. Kommissorium**
 - 4. Overordnede krav til kanal- og programprofil**
 - 5. Specifikke programpolitiske krav**
 - 6. Sammenfattende evaluering**
- Bilag**

2. Forord.

Evalueringen af de to ansøgere til koncessionen for en ny reklamefinansieret landsdækkende radiokanal er foretaget i løbet af maj måned 2003 og afsluttet med udgangen af denne. Den er baseret på de to ansøgninger fra henholdsvis *P4 Radio Hele Norge ASA* (*Nye P4*) og *Kanal 5 Norge AS* (*Kanal 5*), samt et kommissorium, benævnt ”Forskeroppdrag” fra Det kongelige Kultur- og Kirkedepartement, dateret 15.maj 2003. I tilknytning til dette har der været afholdt møde med embedsmænd fra Departementet i Oslo d. 14.maj 2003, hvor kommissoriet blev drøftet og uddybet.

Kommissoriet i sig selv har ikke budt på større tolkningsproblemer, men det har dog på visse punkter vist sig nødvendigt at foretage præciseringer og definitioner af enkelte af de begreber, som anvendes i kommissoriet. Det vil fremgå tydeligt af konteksten, når dette er tilfældet. Desuden har det vist sig formålstjenligt i redegørelsen for kommissoriet og for den anvendte metode (afsnit 3) at foretage en oversættelse af kommissoriet til dansk, netop for at tilstræbe den højest mulige sproglige præcision og for at undgå gentagne

henvisninger til forskelle mellem danske og norske betegnelser. F.eks. findes der ikke en benævnelse på dansk, der svarer til det norske begreb ”almennkringkasting”. I stedet anvendes den engelske term ”public service”, som er en gængs benævnelse af fænomenet i dansk fagterminologi og efterhånden også i almindelig sprogbrug.

3. Kommissorium

I dette afsnit redegøres der for det opstillede kommissorium og i forlængelse heraf foretages dels en fortolkning og præcisering af nogle af de anvendte begreber, dels en beskrivelse af den metode, som tages i anvendelse i forbindelsen med analysen og vurderingen af ansøgernes programtilbud.

Kommissoriet er baseret på de krav, som er skitseret i udbudsmaterialet (”utlysningsskemaet”), pkt. 3.8. og 3.9. Hvad angår pkt. 3.8. kan det betragtes som et generelt og principielt fundament for de mere specificerede krav, som evalueringen af ansøgernes programprofil skal omfatte.

Vedr. den overordnede programprofil (”Utløsningsskemaet”, 3.8.) hedder det, at :

Kanalens udsendelser skal være baseret på principperne for public service-virksomhed, med egenproducerede nyheds- og aktualitetsudsendelser og med en tydelig kulturprofil, som reflekterer mangfoldigheden af udtryk i norsk og internationalt kulturliv. Dette indebærer bl.a.:

- *tematisk og genremæssig bredde, både hvad angår sammensætningen af programkategorier og inden for den enkelte programkategori*
- *at sendefluden skal indeholde programmer og musik for både brede og smalle lyttergrupper*
- *at udsendelserne har analytiske, kritiske og uddybende perspektiver*
- *at udsendelser skal bidrage til at styrke norsk sprog, identitet og kultur*

I kriterierne for vurderingen af programprofilerne (”Utløsningsskemaet”, 3.8.) hedder det:

I forhold til nyheds- og aktualitetssendingerne vil departementet særlig vurdere i hvilken grad ansøgerne præsenterer planer for:

- *analytisk, kritisk og uddybende dækning*
- *dækning af norske og internationale nyheder*
- *nyhedstilbud på samisk*

I forhold til kulturudsendelserne vil departementet særligt vurdere planerne i forhold til følgende kriterier:

- *bredde og variation i dækning af forskellige kulturgener*
- *analytiske, kritiske og uddybende perspektiver i dækningen af forskellige kulturgener*
- *dækning af nationalt og internationalt kulturliv*
- *andelen af norsk musik, herunder andelen af norskproduceret og –sproglig musik i forskellige gener*

Departementet vil også lægge vægt på i hvilket omfang udsendelserne har forskellige aldersgrupper som målgruppe

Der vil også blive lagt vægt på en varieret anvendelse af norske sprogformer og dialekter i udsendelserne.

Denne evaluering vil i sin opbygning følge denne opstilling. Der lægges ud med analyse af, hvordan og i hvilket omfang de to beskrevne kanaler i deres angivelser af den overordnede kanal- og programprofil dels opfylder de almene public service kriterier, dels positionerer sig i forhold til de øvrige, almene krav til den nye kanal. I denne sammenhæng inddrages ansøgernes vurderinger af markedssituationen for den nye kanal og dermed hvilken særlig programprofil, der skal etableres for at honorere koncessionskravene. Men det skal understreges, at dette aspekt ikke inddrages direkte som præmis for vurderingen af de to ansøgninger.

I det efterfølgende afsnit evalueres programprofilerne successivt i forhold til de opstillede krav i udbudsmaterialet, pkt. 3.9, som rummer de mere specifikke krav til henholdsvis nyheds- og aktualitetsstof og kulturstof.

Da hovedparten af disse aspekter dog allerede er behandlet i forbindelse med de generelle kanalkrav (pkt.3.8), vil evalueringen af disse mere specifikke programkrav have en mere kursorisk karakter.

Metodisk vil evalueringen bestå af en komparativ analyse, hvor der på basis af en kvalitativ hermeneutisk analyse foretages detaljerede vurderinger af ansøgningernes redegørelse for programplaner og mål for opfyldelse af de stillede krav. Desværre er det ikke muligt at foretage en direkte sammenlignende kvantitativ komparativ analyse af ansøgningerne, baseret på beskrivelserne af programkategorier, -gener og udsendelsesomfang, idet der dels anvendes forskellige begreber og definitioner, dels opereres med forskellige mål for programmer og indslag. På trods heraf er der i skematisk form som bilag forsøgt en opstilling, der illustrerer de kvantitative program mål (antal sendetimer inden for hver programkategori, fordeling på gener etc.), men det understreges, at disse skematiske fremstillinger kun har illustrativ karakter og altså ikke kan betragtes som udtryk for objektive, kvantificerbare forskelle. Bortset fra skema 1, som rummer en oversigt over det planlagte årlige sendetimetotal, fordelt på programkategorier (Se venligst bilagsmaterialet).

Den kvalitative, komparative analyse gennemføres derimod systematisk i forhold til hvert enkelt vurderingskriterium og der afsluttes med en argumenteret redegørelse for, i hvilket omfang og med hvilken præcision og detaljeringsgrad ansøgerne honorerer kravene til programprofilen. I vurderingen heraf vil også indgå spørgsmålet om argumentativ konsistens i ansøgningerne. I hvilket omfang er der overensstemmelse mellem de angivne programmål og den beskrevne overordnede kanalprofil og på hvilken måde tænkes disse programmål realiseret, både redaktionelt og journalistisk og med hensyn til ressourceallokering.

Der foretages ikke nogen egentlig analyse af ansøgningernes validitet i økonomisk henseende, herunder ressourceforbrug til redaktion, administration og salg, da dette falder uden for kommissoriet, ligesom der heller foretages en evaluering af de markedsanalyser, der ligger til grund for de økonomiske beregninger.

Begge ansøgere har forudgående erfaringer med radiovirksomhed i Norge, enten landsdækkende eller lokalt. Erhvervede kompetencer herfra inddrages ikke som kriterier for evalueringen, da det for det første vil indebære en risiko for ikke at stille ansøgerne lige. For det andet måtte anvendelsen af et sådant kriterium bero på forskning af programudbud og -kvalitet ved de to ansøgers forudgående radiovirksomhed og markedspositioner. En sådan er ikke foretaget i tilstrækkeligt omfang.

Baseret på de nævnte punktvis, kvalitativt funderede komparative analyser foretages der afsluttende en samlet evaluering af ansøgningerne, hvori der redegøres for, hvilke af ansøgningerne der ud fra analysen skønnes bedst at indfri de opstillede krav i licitationen.

4. Overordnede krav til kanal- og programprofil

4.1. Udgangsposition

I dette afsnit tages der udgangspunkt i redegørelserne for de overordnede kanalprofiler i de to ansøgninger. På hvilken måde mener man at leve op til de overordnede public serviceprincipper, som er formuleret i udbudsmaterialet? Dernæst vil de hvert af de fire delpunkter, som specificerer de overordnede krav til kanalens public service indhold, blive gennemgået.

Angående det overordnede krav om egenproduktion kan det kort konstateres, at begge ansøgere intetsteds angiver, at de agter anvende eksterne producenter til hele programmer. Derfor må man antage, at alle er egenproduceret. Dog lægger begge ansøgere vægt på at indgå i samarbejde med forskellige eksterne partnere. Mest forpligtende synes dette at være for *Kanal 5*, som har indgået kontraktlige samarbejdsaftaler med flere aktører på medieområdet om bl.a. levering af bureaustof og øvrigt redaktionelt input og også om programmer/enkeltindslag fra lokalradioer og -aviser, som der samarbejdes med. Omfanget heraf specificeres ikke. Så vidt det kan afgøres ud fra det foreliggende materiale, er der langt overvejende tale om levering af redaktionelt råmateriale.

Kravet om, at kanalens programmer skal rumme ”en tydelig kulturprofil, som reflekterer mangfoldigheden af udtryk i norsk og internationalt kulturliv” vil blive behandlet mod slutningen af dette afsnit (4.7) i forbindelse med evalueringen af den almene kulturprofil i forhold til programmernes bidrag til ”at styrke norsk sprog, identitet og kultur”. Her vil der bl.a. blive sat fokus på ansøgernes beskrivelser af, hvordan kravet om international orientering tænkes honoreret i sammenhæng med kravet om styrkelsen af norsk kultur.

Her lægges ud med en evaluering af ansøgernes bud på, hvordan man definerer sig som public service broadcaster:

Kanal 5 lægger i sin overordnede målformulering (s.3) tæt op ad udbudsmaterialets formuleringer og vil basere sin virksomhed på værdier som hævdes at være alternative i forhold til de eksisterende radiokanaler: ”positive verdier som toleranse, sjenerøsitet og respekt for enkeltmenneskers ret og små gruppers rett til at komme til orde”. Samtidig vil man i sit overordnede programudbud ”inkludere alle”. Men igen understreges forpligtelsen til at være anderledes. Som ny kanal vil *Kanal 5* være nyskabende, finde ”nye stemmer” og bidrage til at skabe gensidig forståelse i mødet mellem egen og andre kulturer. Man kan sige, at *Kanal 5* i sit slogan, eller ”brand” udtrykker et ønske om at være en radiostation, som tager pulsen på det aktuelle hverdagsliv- ” med tiden” – og samtidig vil man i sin praksis være nyskabende og have mod til at gå ”mod strømmen”. I den overordnede målformulering en understregning af en generel analytisk-kritisk bestræbelse bag programvirksomheden.

Nye P4 bringer sin overordnede målformulering, kaldet ”Publistisk Visjon” (s.7) på basis af en kortfattet redegørelse for og skematisk opstilling af, hvordan man vil imødekomme udbudsmaterialets samlede krav. Også *Nye P4* lægger vægt på bredden – ”skal gi noe av verdi til flest mulig” samtidig med at man udfordrer lytterne. De skal have ”noe å strekke seg etter”. I lighed med *Kanal 5* vil man om ikke ”gå mod strømmen”, så dog ikke slet og ret imødekomme et evt. krav om universel lettilgængelighed, men også udfordre lytterne. Ved sine udsendelser vil man berige lytternes hverdag og gøre den meningsfuld og det skal ske gennem fem redaktionelle kerneværdier. I lighed med *Kanal 5* ønsker man at inddrage lytterne (være inkluderende). Af de øvrige fire kerneværdier ligger alsidighed, kritisk holdning, ærlighed (uafhængighed) alle i forlængelse af de traditionelle public serviceværdier, mens den sidste: entusiasme udtrykker de senere års mere modtagerorienterede fortolkning af begrebet, som er slået igennem i alle de nordiske public service radiofonier.

Sammenfattende: Hvor *Kanal 5* i højere grad understreger minoritetsforpligtelsen, lægger *Nye P4* mere vægt på det modtagerorienterede og bredt engagerende. Men der kan ikke siges at være afgørende forskel på placeringen inden for en klar public serviceorientering.

4.2. Kanalprofil og marked

For nøjere at kunne vurdere de to ansøgers værdigrundlag og udmøntning af udbudsmaterialets public servicekrav, findes det hensigtsmæssigt kort at inddrage

ansøgernes analyser og vurderinger af markedspotentialet for den ny radiokanal, baseret på udbudsmaterialets krav. Hvordan ser man på markedet, hvilke lyttergrupper vil især kunne tiltrækkes af den planlagte programprofil? Og ikke mindst: hvordan har man tænkt sig at forvalte det krav, som af udbyderne af public service broadcasting opfattes som et af de vanskeligste at opfylde: dels kravet om at honorere bredden, dvs. at bringe udsendelser af almen interesse; dels kravet om at servicere særlige, antals- eller smagsmæssigt smallere grupper?

Begge ansøgere har foretaget markedsundersøgelser ud fra de værktøjer, som anvendes af kommunikatører og medieforetagender til at bestemme publikums smagspræferencer på forskellige konsumområder, herunder medieindhold. De senere år har budt på en hastig udvikling af forskellige typer af disse værktøjer, som dog alle i deres grundkoncept bygger på den franske sociolog Pierre Bourdieus teori om sammenhængen mellem såkaldt "kulturel kapital" og social stratificering og hvorledes dette giver sig udtryk i livsstil og -værdier, smag og forbrugsmønstre. Efter det postindustrielle samfunds nedbrydning af de traditionelle sociale klassesdelinger, som ikke længere giver gyldig grobund for rene demografiske kategoriseringer til at bestemme publikums præferencer ift. f.eks. medieprodukter, anvendes disse værktøjer i stigende grad af medieplanlæggere og -analytikere.

De to ansøgere anvender hver sin nationalt udviklede variant af disse såkaldte "segmenteringsmodeller" og når på baggrund af analyser af lyttmønstrene for de eksisterende norske radiokanaler frem til at bestemme markedspotentialet på næsten samstemmende vis. *Kanal 5* er mere specifik i sin analyse af mulighederne, set i forhold til de eksisterende aktører end *Nye P4*. Men begge placerer sig i segmentmodellernes "nordvestlige" hjørne, hvor de tilhørende befolkningsgrupper er kendetegnet ved "fællesskabsorientering", dvs. at de har en udpræget interesse i at være velorienterede i samfunds- og kulturspørgsmål, og at det især er det uddybende, baggrundsorienterede aktualitetsstof, som disse grupper finder attraktive. Musiksmagen er varieret og spænder fra klassisk musik, herunder opera til rock, folkemusik, mens pop og country ikke appellerer til denne gruppe. Det er desuden kendetegnende for gruppen, at man her finder det største antal personer, hvis radiolytning i omfang ligger klart under gennemsnittet.

Umiddelbart ser der altså ud til - vurderet ud fra *Kanal 5*'s analyse i bilagsmaterialet - at der findes en klar niche. Men både *Kanal 5* og *Nye P4* vurderer samstemmende, at det kan være vanskeligt både at tilgodese de seriøse og kulturorienterede grupper programmæssigt, samtidig med at man har kontakt med bredere lyttergrupper. Begge ansøgere orienterer sig derfor ind mod midten af segmentmodellen, mod de individorienterede personer. Begge vil bestrebe sig på at undgå for stærk appel til yderpositionerne. Det bringer den nye *Kanal 5* i et konkurrenceforhold til de umiddelbart stærkeste aktører på det norske radiomarked, først og fremmest den nuværende *P4 Radio Hele Norge* (den kommende *Kanal 4*) og NRK's kanaler, specielt P2 (hvad angår det mere moderne, serviceorienterede kulturstof) P3 og muligvis også dele af P1. Det er interessant at notere, at *Kanal 5* ikke ønsker at etablere sig som direkte konkurrent til P4 (uanset koncessionsindehaver), idet man programmæssigt vil satse bredere (s. 50), mens *Nye P4* i langt højere grad præsenterer sig i en konkurrenceposition og i sine

programbeskrivelser ofte tager udgangspunkt i de konkrete erfaringer med allerede afprøvede programkoncepter fra *P4 Radio Hele Norge*. Dermed siges det indirekte fra *Nye P4*, at man forventer en større kamp om lytterne, da man i højere grad end *Kanal 5* også vil appellere til de nordøstlige segmenter.

4.3. Tematisk og genremæssig bredde

Som nævnt i afsnit 3 er det ikke muligt umiddelbart at sammenholde de to ansøgninger ud fra kvantitative mål, da der anvendes forskellig terminologi og opgørelsesprincipper.

Nye P4 gør brug af EBU's klassificeringssystem, *EBU Classification of RTV programmes*, Escort 2.4. (s. 11 samt bilag 1), som bl.a. anvendes af de europæiske radiofonier ifm. aflæggelse af programregnskaber, også kaldet public serviceregnskaber. Metoden er således alment anerkendt og angiver umiddelbart en klar sammenhæng mellem tematisk bredde og genremæssig bredde, idet der tilknyttes kvantitative mål for sammenhængen. Det fremtræder dog som en væsentlig mangel, at der i ansøgningen ikke klart skelnes mellem kategorien "program" og kategorien "indslag" (p.8), ligesom det tidsmæssige omfang af disse kategorier ikke er opgivet. Problemet kan illustreres ved, at man tager programkategorien "Distriktsnyheder", hvor der i oversigten, s. 8: "Forpligtende programleveranser" opgives tallet 260 under "Antall programmer/innslag.". Antal årlige sendetimer angives til 13. En simpel division fører da til, at disse 260 programmer/indslag vil have en gennemsnitlig længde på 3 minutter. Går man derefter længere frem i ansøgningen til beskrivelserne af de enkelte programkategorier, finder man på s. 15 en kort beskrivelse af distriktsnyhederne, hvor der bl.a. nævnes, at der vil blive tale om indslag i de normale, daglige nyhedsudsendelser og i egne programmer, specielt øremærket for nyhedsstof. Men heller ikke her opgives noget mål for forholdet mellem længden af programmer og antal indslag, f.eks. angivet som et gennemsnit: 1 nyhedsindslag = 2 minutter; eller f.eks. en dagligt nyhedsprogram a 10 minutter med reportager og telegramnyheder, suppleret med x antal indslag i de almindelige nyhedsudsendelser. En opstilling af slotopdelt ugeprogram (f.eks. i halve timer i prime time, hele timer uden for prime time) med angivelse af programkategorier (temaer) og genrer inden for hvert slot ville have givet et mere klart og præcist billede af programintentionerne. Det skal dog siges, at systemet Escort 2.4, som det anvendes her, giver et overskueligt og relativt nuanceret billede af forholdet mellem tematisk og genremæssigt bredde og af de kvantitative mål, fordelt på disse dimensioner.

Desuden gives der løbende i ansøgningens afsnit 4: *Forpligtende programleveranser og styringsmål* en række eksempler på konkrete programmer med angivelse af sendetidsplacering, programkategori, anvendte genrer, målgruppe osv.

Kanal 5 opererer i sin redegørelse for den samlede programvirksomhed (s. 33 ff., "Redaksjonelle forpliktelse") med et noget mere simpelt opgørelsessystem, der i modsætning til *Nye P4*'s f.eks. ikke opdeler kulturstoffet i tematiske programkategorier (musik, billedkunst, teater og film etc.), men blot angiver de overordnede programkategorier og inden for samme skema opstiller programgenrer. F.eks. i skema

5.3. på s. 33 "Nyheter og aktualiteter" både optræder kategorien "nyhetssending" og genren "utenrigsreportasje" på linje med hinanden. Denne inkonsekvens optræder flere steder, f.eks. også i skemaet for udsendelser til børn og unge (s.34). I Escort 2.4 optræder målgruppeorienteringen som en dimension ved de enkelte programkategorier og findes i særligt skema, hvor der skelnes mellem programkategori (benævnt tema) og genrer. (Ansøgning fra *Nye P4*, s. 25)

Heller ikke *Kanal 5* opstiller et slotskema over en sendeuge, men har til gengæld et eksempel på en programoversigt over en fiktiv sendeuge, som giver et vist indtryk af sammenhængen i programfladen og fordelingen af programtyper og anvendte genrer.

Sammenfattende vurderes *Nye P4* via sit beskrivelsessystem at præsentere en klart mere nuanceret og konsekvent beskrivelse af sine programintentioner. Hvor *Kanal 5* eksempelvis blot medtager syv overordnede programkategorier, ni hvis man medregner målgruppeorienteringen), opererer *Nye P4* med femten, herunder dog seks underkategorier af kategorien "Kunst og Kultur". Det afgørende i denne sammenhæng er dog, at *Nye P4* som helhed præsenterer en mere konsistent sammensætning af sine programkategorier, end *Kanal 5*, jf. ovenstående passus om uklarheden i anvendelsen af programkategori(tema), genre og målgruppeorientering. Den genremæssige bredde er klart større hos *Nye P4* og desuden mere klart defineret og beskrevet.

Hvad angår antallet af årlige sendetimer vil *Nye P4* sende 4.361 timer og *Kanal 5* 3.377, en betragtelig forskel på næsten 1000 timer. Alt andet lige vil denne forskel kunne åbne for en større programmæssig variation mht. tematisk og genremæssig bredde, men dette kan først vurderes tydeligt, hvis der af begge ansøgere udarbejdes et detaljeret slotskema over en sendeuge.

Der henvises til bilagsmaterialet, hvor det igen skal understreges, at de opstillede skemaer har en illustrativ, overbliksskabende funktion. De kvantitative opgivelser er ikke umiddelbart sammenlignelige, men kræver at blive relateret til de respektive kontekster. Derfor er der i noterne gennemgående henvist til de steder i ansøgningerne, hvor det refererede talmateriale bringes, evt. kommenteres.

4.4. Programmer for både brede og smalle lyttergrupper

Begge ansøgere agter at tilrette den samlede programflade efter de principper, som er udviklet gennem de seneste to årtier inden for europæisk radio, såvel af public service som af kommercielle stationer, når der vel at mærke er tale om kanaler, som skal have et vist gennemslag i forhold til brede lyttergrupper og ikke deciderede nichekanaler.

Radioen som medie har siden ibrugtagningen af FM-båndet og med transistorteknikkens gennemslag i slutningen af 1950'erne udviklet sig til et ledsagemedium, som anvendes på mange måder i hverdagen, og i høj grad følger hverdagens rytme hos de største befolkningsgrupper. Radioen har således sin prime time om morgenen og sidst på dagen og derfor er der ikke noget overraskende i, at begge ansøgere vil placere deres vægtigste, profilerende programmer på disse tidspunkter. Dette gælder såvel nyheder, aktualitet,

baggrund – også når det gælder kulturstoffet. Man må sende relevante programmer for lytterne på tidspunkter, hvor de er til stede og parate til at modtage det programstof, som udsendes. Det fordrer såvel bredde som variation i programudbuddet, anfører *Kanal 5* (s.17). Men på et konkurrencepræget marked må man udnytte sin særlige programprofilering og lade det afspejles i såvel kanal- som programformatering. Den kommende femte radiokanal er pålagt særlige forpligtelser ift. kulturstoffet, og begge ansøgere fremhæver da også, at denne programkategori skal repræsenteres fyldigt i prime time, dels ved at indgå i den almindelige nyhedsformidling, dels ved, at der løbende sættes fokus på aktuelle kulturbegivenheder – og debatter. (F.eks. *Kanal 5*, s. 20: *Nye P4*, s. 9.)

Man kan således ikke i den overordnede strategi for sammensætningen af de samlede programflader spore nogle markante forskelle i den bredde, som de to ansøgere ønsker at præsentere, bortset fra den større tematiske og genremæssige nuancering, som præger *Nye P4's* programbeskrivelse, jf. afsn. 4.3.

Nye P4 fremhæver direkte kulturstoffet som element i en modprogrammering i forhold til de eksisterende radiokanalers programtilbud og peger på muligheden for, at man i de programflader, som henvender sig bredt kan indlægge henvisninger til såkaldte ”tittelprogrammer”, som bringer mere uddybende programtilbud. På denne måde ønsker man at give lytterne noget ”at strække sig efter”, dvs. at vække til nysgerrighed i forhold til et stofområde, man måske ikke selv umiddelbart ville opsøge.

Også *Kanal 5* giver et markant bud på modprogrammering, idet sport ikke optræder som selvstændig programkategori og genremæssigt vil den kun kunne optræde som indslag i de almindelige nyhedsudsendelser. Man henholder sig her til *Norsk Gallups Redaksjonelle Indeks*, hvor det fremgår, at 47,5 procent af de daglige radiolyttere ikke ønsker at lytte til sport i radioen (s.17). Selvom man fra *Kanal 5's* side ekskluderer direkte transmission fra de store sportsbegivenheder, kan det dog undre, at man på den anden side ikke inddrager sporten som eksplicit tema i kulturprogrammerne, al den stund at sport på alle niveauer må siges at være en overordentlig central del af norsk kultur. En sådan markering kan meget let tænkes at koste i lytertilslutning. Det er inden for publikumsforskningen ifm. medier et kendt fænomen, at et udtrykt ønske om bestemte programpræferencer ikke altid er overensstemmende med faktisk forbrug (lytning og sening). F.eks. er mange kvinder tilbøjelige til at ville fravælge sport, men det ses ofte, at f.eks. andre vinkler og anvendelse af andre genrer end de gængse på sportsprogrammerne kan indfange store dele af publikum, som ikke er kernelyttere og –seere. Den udfordring ønsker *Kanal 5* tilsyneladende ikke at tage op. Men *Kanal 5's* delvise fravalg af sportsstoffet kan også ses som en markering af en af de to kerner i værdigrundlaget: at turde ”gå mod strømmen”.

Hvad angår de smalle programmer findes der tydelige forskelle mellem de to ansøgere, både hvad angår omfang (sendetimer pr. år) og redaktionelle prioriteringer.

De smalle programmer kan for det første defineres ”smagsorienteret”, oftest i forbindelse med musik. Begge ansøgere placerer denne type programmer uden for prime time, oftest

i de senere aftentimer eller i weekender, hvor radiolytning af mange borgere fravælges til fordel for TV, familie- og fritidsaktiviteter mv. *Nye P4* angiver en kategori for programmer med smal musik med 200 sendetimer pr. år. En tilsvarende kvantitativ markering findes ikke for *Kanal 5*, men af programbeskrivelsernes meget generelle formuleringer nævnes, at der skal tilbydes specialprogrammer med musik. (se bilag, skema 1.)

De to ansøgningers musikprofil vurderes nærmere i afsnit 4.5.

For det andet kan smalle programmer defineres ud fra det tematiske indhold, dvs. også programkategorier. Det gælder f.eks. stof som har at gøre med livssyn (religion og livsfilosofi) eller med programmer om natur og videnskab. De to ansøgere vægter dette stof forskelligt rent kvantitativt. *Nye P4* vil bringe 510 timer årligt inden for livssyn mod *Kanal 5's* 325 timer. Hvad angår natur og videnskab er tallet for *Nye P4* 50 timer mod *Kanal 5's* 175 timer. Men som det fremgår af de specificerede programbeskrivelser er det vanskeligt at foretage grænsedragninger på disse områder, da de for begge kanalers vedkommende planlægges at indgå i en redaktionel prioritering, hvor der skal satses på en engagerende, inkluderende formidling, som relaterer disse traditionelt lidt tunge stofområder i højere grad til lytternes hverdagsliv end det traditionelt har været tilfældet inden for public service virksomhed i den mere opdragende, paternalistisk prægede epoke før monopolbruddet. Som konsekvens heraf foretager *Nye P4* en opdeling af programmerne og natur og videnskab i udsendelser med bredt eller smalt fokus, mens *Kanal 5* i sit programoplæg ikke eksplicit kommenterer disse programkategorier, hvad der må siges at være en påfaldende mangel i betragtning af det høje antal årlige programtimer. (Se bilag, skema 1. Det skal i øvrigt nævnes, at der ikke altid er overensstemmelse mellem opgivelserne i timetal i oversigtstabeller og i specificerede tabeller – det gælder f.eks. denne kategori. Årsagerne hertil lader sig ikke umiddelbart klarlægge ud fra ansøgningen)

For det tredje kan smalle programmer defineres i forhold til ”særlige målgrupper”, f.eks. ældre, børn og unge eller etniske minoriteter. Også på dette område viser der sig forskelle mellem ansøgernes prioriteringer.

Aldersgrupperne prioriteres forskelligt. *Nye P4* har 985 årlige sendetimer, som specielt henvender sig til børn, mens *Kanal 5* har 555 årlige timer. For ældre (godt voksne) forholder det sig omvendt med 52 årlige sendetimer fra *Nye P4*, mens *Kanal 5* byder på 275 årlige sendetimer. Udover disse kvantitative forskelle kan der på dette felt ikke spores forskellige redaktionelle prioriteringer, tværtimod. I sine generelle programbeskrivelser omtaler *Kanal 5* ikke særskilt programstoffet for børn og unge. Man går man ind i det eksemplificerende programschema (s. 27 ff.) finder man ganske korte markeringer af vinklingen af det programstof, som er rettet til disse aldersgrupper. Den er holdningspræget i den forstand, at der lægges eksplicit vægt på pædagogisk indføring og vejledning: nyhederne skal forklares for børnene af voksne på ”en pædagogisk måde”, de netsteder som findes og diskuteres, skal være både ”underholdende og lærerige”. Tilsvarende taler *Nye P4* (s. 24) om de særlige forpligtelser

man har til at "tage vare på, stimulere og beskytte børn og unge" og fremhæver, at man vil tilbyde "god, traditionel børneradio".

Hvad angår de ældre/godt voksne fremgår det ikke af programbeskrivelserne for *Kanal 5* hvilke programmer der særligt er tiltænkt denne målgruppe, bortset fra en enkelt aftenudsendelse, domineret af musik. Derimod fremhæver *Nye P4*, at vinklingen i programstoffet for de ældre skal bero på opfattelsen af, at de ældre i dag holder sig "friske og aktive" og fortsætter med at være "sultne på livet, musik, kultur og oplevelser" (s. 25). Her bringes ikke noget bud på konkrete programtitler.

Hvordan begge kanaler da vil udmønte den opgivne sendetid i konkret programvirksomhed for denne målgruppe får stå hen i det uvisse.

Udsendelser om og med etniske minoriteter omtales af begge ansøgere som "flerkulturelle programmer" og begge udtrykker et stort ansvar for at give disse befolkningsgrupper relevante programtilbud. Begge afviser også en "ghettoficering", dvs. særlige programmer med dette som tema. Man satser i stedet for på at integrere det flerkulturelle tema i de almene nyheds- og kulturprogrammer. *Kanal 5* taler om, at man bl.a. ved at indlede dialog med organisationer og enkeltpersoner fra de flerkulturelle miljøer vil understrege, at disse medborgere i samfundslivet ikke skal betragtes som medlemmer af etniske undergrupper, men som ligeværdige medlemmer af det norske samfund. Hvordan dette skal udmøntes i en mere konkret programlægning eller redaktionel udviklingsproces inden for de påtænkte 170 årlige sendetimer, som er afsat til dette formål, gives der imidlertid ikke svar på.

Nye P4 vil videreføre det flerkulturelle magasin *Zebra* og lancere et nyt program med arbejdstitlen *Schpaa* og i øvrigt integrere det flerkulturelle tema i de øvrige nyheds- og kulturprogrammer. Man tager afstand fra den såkaldte elendighedsjournalistik, som sætter ensidig fokus på sociale problemer og kriminalitet i indvandrer miljøerne og vil i redaktionel henseende i stedet satse på at udvikle stofområder ud fra det grundsynspunkt, at de flerkulturelle miljøer repræsenterer en ressource for det norske samfund. Af de 70 årlige sendetimer, som er afsat til dette formål, vil man i programmerne gennemløst især satse på reportager, montager og interviews og i øvrigt inddrage stofområdet i alle programkategorier.

Sammenfattende: Begge ansøgere opfylder kravene til, at sendefloden skal bringe programmer for både brede og smalle lyttergrupper.

Hvad angår breddeprogrammerne udmærker *Kanal 5* sig ved et tilsyneladende velbegrundet, men ikke desto mindre usædvanligt fravalg af sportsstoffet som andet end et element i det dagsaktuelle nyhedsstof. Bortset herfra kan der ikke konstateres væsentlige forskelle i kanalernes prioriteringer inden for denne type af programmer.

Derimod er der tydeligere forskelle i de smalle programmer når man ser på, i hvilken grad de to ansøgere har tænkt sig at opfylde kravene. Kvantitativt byder *Nye P4* på det største udbud af programmer henvendt til børn og unge, til gengæld lidt mindre end

Kanal 5 for ældre og flerkulturelle målgrupper. Går man derimod nærmere ind på programplaner og -beskrivelser udmærker *Nye P4* sig igen ved en mere nuanceret og varieret programprofil, idet man dels opererer med flere specificerede programkategorier, dels redegør for anvendelsen af forskellige programgenrer med angivelse af forpligtende program mål (sendetimer)

Nye P4 anses derfor på den mest overbevisende måde at levere den mest udførlige dokumentation for, hvordan dette kanalkrav kan honoreres.

4.5. Musik for både brede og smalle lyttergrupper

Siden monopolbruddene i de europæiske radiofonier har det været et alment anerkendt princip, at kernen i formateringen af enhver radiokanal, bortset naturligvis fra såkaldte "tale- og kulturkanaler", er musikken. Det er kanalens musikprofil som i høj grad er med at tiltrække og fastholde lytteren i et loyalitetsforhold til kanalen: -"min station".

Begge ansøgere har da også i forbindelse med de tidligere refererede markedsundersøgelser foretaget detaljerede analyser af lytternes musikpræferencer og specielt søgt at indkredse den musikalske spændvidde hos de nordlige/nordvestlige segmenter, hvor kanalens kernelyttere antages at befinde sig.

Begge ansøgere forpligter sig til at bringe meget norsk musik – både norskproduceret (men vokalmæssigt på fremmedsprog) og såkaldt "norsk på norsk". *Nye P4* andel af norsk musik angives til 35%, hvilket internationalt set betragtes som en meget høj andel af national musik i betragtning af den engelsksprogede, fortrinsvis USA-producerede populærmusiks dominans globalt set. Derfor forekommer det yderst bemærkelsesværdigt, at *Kanal 5* sætter sin andel af norsk musik så højt som 50%.

Begge kanaler udnævner "middle of the road" eller "voksen nutidsmusik" som de dominerende musikgenrer inden for prime time, suppleret med folke- og samtidsmusik, ældre pop og rock (classic), mens de øvrige, mere snævert målgruppeorienterede genrer, f.eks. jazz, klassisk og verdensmusik (etnisk musik) placeres uden for prime time, ofte i de sene aftentimer.

Kanal 5 tager udgangspunkt i branchens problemer med at få bragt tilstrækkeligt med ny norsk musik i landets radiostationer og i dens utilfredshed med den fragmentariske musikpræsentation og anvender dermed dette som et argument for den høje, forpligtende andel af norsk musik. Man vil i dagtiden satse på den voksne nutidsmusik og dermed tilgodese den brede lytterinteresse, men samtidig søge at spille "smallere musik" for brede lyttergrupper ved at satse på "populære fremførelser og almene, folkelige melodier". Hvad der mere præcist menes hermed kan være vanskeligt at afgøre, men en nærliggende tolkning kunne f.eks. være ofte spillede, populære operaarier eller klassiske jazz melodier. I det hele taget er det yderst vanskeligt at få et klart billede af den

musikprofil, som *Kanal 5* ønsker at etablere. Beskrivelserne holdes i meget almene vendinger og det er ikke muligt at få et klart bud på, hvordan en forpligtende musikprofil skal skabes. Selvom man refererer omfattende til de foretagne undersøgelser af publikums musiksmag, relateres dette kun i rent almene vendinger til kanalens musikpolitik. I stedet har man valgt at illustrere den tilstræbte musikprofil ved et eksempel på et døgnns musikrotation, men dette giver kun et impressionistisk billede og kan ikke tilskrives nogen værdi som dokumentation.

Nye P4 er anderledes præcis i beskrivelsen af sine programmål. Inden for den forpligtende ramme på 35% angives 50% som norsk-på-norsk og der angives klare mål for sammensætningen af de forskellige musikgenrer (21 i alt), ligesom målgrupperne – både de smalle og de brede – relateres til disse genreopgørelser. Genrerne angives som ”forpligtende” og i og med, at der angives timetal for hver genre må man gå ud fra, at opgivelserne for hver enkelt af disse også skal opfattes som forpligtende.

Hvor *Kanal 5* i sin argumentation tager udgangspunkt i branchens ønsker om bedre musikpræsentation i radioen, men derefter ikke redegør for, hvordan man har tænkt sig at dette skulle udmøntes programmæssigt, er *Nye P4* i sammenligning mere detaljeret og præcis. Man redegør nuanceret for, hvorledes man har planer for at ”præsentere norske og udenlandske artister på en ordentlig måde” (s. 21) med angivelse af programtitler og genrer, hvor der bla. lægges vægt på at portrættere kunsterne, deres karriere og deres musik.

Tilsvarende gøres der af *Nye P4* nuanceret rede for programplanerne for repræsentationen af de smallere musikprogrammer, som både skal eksistere som rene musikgenreprogrammer – og repræsenteres i de øvrige, mere bredt orienterede programmer.

Med hensyn til de værktøjer og ressourcer, som skal tages i anvendelse for at konkret at opfylde de almene programmål for musik, henviser begge ansøgere til en række organisationer og enkeltpersoner, som kan give inspiration til udvikling af konkrete programideer, mest omfattende for *Kanal 5's* vedkommende, men igen savnes der mere præcise redegørelser for kontakternes karakter og den grad af forpligtelse, som ligger i dette ressourcenetværk. Hvad angår det værktøj, som skal anvendes i udvikling og daglig styring af musikprofil, henviser *Kanal 5* til rotationsprincipper i en musikdatabase og – hvad der er usædvanligt for en moderne radiokanal med præcise programforpligtelser på musikområdet – en stor grad af frihed for programlederne til selv at sammensætte musikvalget inden for forskellige genrer. Hvordan denne individuelle frihed konkret kan forvaltes under hensyntagen til de forpligtende programkrav, gives der ikke noget bud på.

Nye P4 redegør ligeledes for sit samarbejde med norske musikaktører og fremhæver samarbejdet med FONO om adgangen til pladeselskabernes fælles database *Phonofile*. Desuden fremhæves de internationale perspektiver for dette samarbejde, som bl.a. vil give ansøgeren mulighed for at følge lanceringen af norske kunstnere på udenlandske markeder.

Begge ansøgere fremhæver samarbejdet med norske musikarrangører, bl.a. af festivaler og *Nye P4* redegør for planer og mulighederne for at bringe live-musik ved indretning af et særligt studie til dette formål.

Sammenfattende: Begge ansøgere fremlægger velargumenterede redegørelser for deres overordnede musikpolitik, beroende på detaljerede analyser af forskellige lyttergruppers musikpræferencer. De er også overensstemmende i deres vurdering af, hvordan musikprofilen for kanalen bør se ud i forhold til fordelingen af musikgenrer inden for den samlede sendeflade. Begge ansøgere har solide kontakter til det norske musikliv, som kan medvirke til løbende inspiration og fornyelse af musikstoffet på kanalen.

Begge ansøgere lever således op til de stillede krav. *Nye P4* leverer imidlertid også på dette felt den mest nuancerede beskrivelse af, hvordan målformuleringerne tænkes udmøntet i konkret programkategorier og -genrer i forhold til de enkelte målgrupper.

4.5.Udsendelsernes analytiske, kritiske og uddybende perspektiver

Ud fra ansøgningsmaterialet er det meget vanskeligt at vurdere i hvilket omfang og på hvilken måde ansøgerne har tænkt sig at indfri disse overordnede krav til kanalens udsendelser, da de er tæt knyttet til de faktiske udsendelsers anvendelse af journalistiske genrer, research, præsentationsformer, synsvinkler på stoffet, inddragelse af eksperter osv.

Da disse elementer kun berøres sporadisk i materialet er det meget vanskeligt at give en bedømmelse af disse forhold, bl.a. fordi man bestandig støder ind i festtalervendinger (no: honnørord), som i bedste fald er abstrakte og i værste fald intetsigende.

Hvis man skal trænge bag om disse – måske lidt uforpligtendeholdningstilkendegivelser, kan man vælge at inddrage redegørelserne for den tematiske (programkategorier) og genremæssige bredde i programbeskrivelserne, kombineret med redegørelser for særlige programtyper, f.eks. nyhedsudsendelser og tematiske kulturprogrammer. Her præsenterer *Nye P4* sig i kraft af sin mere detaljerede programbeskrivelse og de mere præcise program mål som klart bedre funderet end *Kanal 5*. Også vurderet ud fra, at særlige genrer især ”kommentar og analyse” især rummer muligheder for analytiske, kritiske og dybdeborende perspektiver. Og her er det alene *Nye P4* som afgiver konkrete bud.

Går man nærmere ind i ansøgningernes talmateriale viser *Nye P4* sig at have en klar overvægt af denne genre fordelt over det samlede antal programkategorier, jf. også bilag 3 og 4 i denne evalueringsrapport. Men igen må det understreges, at der blot er tale om strømpile, da talmaterialet ikke er umiddelbart sammenligneligt.

For yderligere at trænge et lag dybere ned, kan man inddrage ansøgernes planer for redaktionel organisation og ikke mindst ressourceforbruget, idet det er almindeligt anerkendt, at analyse, kritik og dybdeborende journalistik er særligt ressourcekrævende. Selvom den redaktionelle organisation og de økonomiske implikationer heraf ikke indgår

i kommissoriet, skal jeg ikke undlade at pege på, at en faktuel evaluering af dette overordnede krav til kanalen ikke kan foretages på tilfredsstillende vis, med mindre disse strukturelle aspekter inddrages. Her skal som strømpil for et estimat blot henvises til bilag 6 i denne evalueringsrapport, hvor jeg har foretaget en sammenstilling af redegørelserne for økonomi og redaktionelt ressourceforbrug. Forskellene mellem de to ansøgere mht. økonomisk kalkulation og ressourceforbrug er ganske markante.

Problematikken vil blive taget op igen i kort form i afsnit 5.1.

Sammenfattende: Som det anføres i indledningen, kan dette krav ikke gøres til genstand for en direkte evaluering, da en sådan må bero på en konkret vurdering af udført journalistisk virksomhed, men kan måske skønsomt vurderes ud fra planer for redaktionel organisering og ressourceforbrug. Dette skøn vil jeg afholde mig fra at udøve, da det ikke indgår i kommissoriet.

4.7. Programmernes bidrag til at styrke norsk sprog, identitet og kultur.

Dette spørgsmål synes i udgangspunktet ganske vanskeligt at besvare, da det kræver en nærmere afgrænsning i forhold til det initiale kanalkrav i udbudsmaterialet, hvor det hedder, at kanalen skal have en tydelig kulturprofil, ”som reflekterer mangfoldigheden af udtryk i norsk og internationalt kulturliv.” Man skal samtidig fokusere på to krav, når det kommer til konkret programtilrettelæggelse og journalistisk prioritering. På den ene side skal man levere en international orientering og på den anden side ikke blot en repræsentation af norsk programstof. Udsendelserne skal aktivt bidrage til at styrke norsk sprog, identitet og kultur.

Ingen af ansøgerne har forholdt sig reflekterende til denne komplicerede problemstilling og begge gør sig kun få overvejelser over, hvordan og i hvilket omfang det internationale perspektiv skal inddrages i kulturprogrammerne.

På musikområdet er svaret næsten givet på forhånd i kraft af kvoteringen af norsk og udenlandsk musik. Det er tidligere fremhævet (afsn.4.6.), at *Nye P4* i forhold til *Kanal 5* her udmærker sig ved at fremlægge en mere nuanceret og præcis redegørelse for karakteren og omfanget af forskellige musikgenrer, herunder de, som har ikke-norsk overvægt.

Kanal 5 fremhæver i sin generelle programerklæring, at man ”ønsker å skape en radio som ikke vender blikket innover men utover”. Internationale nyheder og kulturliv og de flerkulturelle miljøer i Norge skal tilsvarende have bred dækning, hedder det (s.8). I redegørelsen for programplanerne hedder det i ansøgningen s. 17, at søgelyset også skal rettes mod den kultur, som skabes og formidles i andre lande: ”specielt når det gjelder nye strømninger som har eller vil få, betydning for utviklingen av norsk kultur”. Dette kan tages som en indicium på, at det spesielt er i kulturmødet, man vil tilgodese begge krav: internationalt udblik og styrkelse af norsk sprog, identitet og kultur.

Til gengæld er *Kanal 5* mere præcis og offensiv i prioriteringen af de eksisterende centrale norske kulturelementer. Det kommer først og fremmest til udtryk ved kanalens organisatoriske opbygning, hvor der lægges stor vægt på samarbejdet med en lang række forskellige organisationer over hele landet, forankringen i distrikternes kulturliv, samarbejdet med lokale og regionale medier og ikke mindst i kanalens sprogpolitik, hvor man tilstræber udbredt repræsentation af både dialekter og forskellige målformer (s.26). Sandsynligvis i erkendelse af, at megen international kulturpåvirkning sker gennem populærkulturelle produkter (tv, film, computerspil o.lign.), rettet mod ungdommen, melder *Kanal 5* en meget klar politik ud: man vil ikke tillade disse ”ungdommelige sociolekter” at brede sig fra ungdomsprogrammerne til andre programtyper. Denne offensive udmelding angiver en helt klar redaktionel prioritering, også set i sammenhæng med den helt overordnede beskrivelse af, hvordan mødet med den internationale kultur skal finde sted, netop hvor der i forvejen er klare berøringsfelter med eksisterende norsk kultur.

Hvor *Kanal 5* må siges at indtage en overvejende kulturdefensiv position, fremlægger *Nye P4* i sin ansøgning en mere nuanceret og udfoldet argumentation for sine redaktionelle prioriteringer og planer når det gælder sammenhængen mellem udblikket på international kultur og styrkelsen af de centrale nationale kulturelementer. Der argumenteres således ikke for kulturdefensive tiltag.

De internationale kulturstrømninger tænkes formidlet til kanalen via et net af kulturkorrespondenter i de vigtige kulturhovedstæder i verden, som skal levere stof til de daglige kulturprogrammer, såvel de brede nyhedsrettede, som de smallere, baggrundsorienterede. Der angives tillige et mål på 25% for den internationale andel af kulturnyhederne.

Bidraget til styrkelse af den nationale kultur findes på forskellige niveauer. Organisatorisk fastholder *Nye P4* sin forankring i hovedkvarteret i Lillehammer, men agter at udbygge Tromsø-kontoret i tillæg til et øget samarbejde med det eksisterende *Radio Nord-Norge*. *Nye P4* har i øvrigt ikke indgået formaliserede samarbejdsaftaler med lokale medier, men vil styrke relationerne til lokalradioerne, bl.a. gennem uddannelsessamarbejde. Desuden agter man at betjene sig af et netværk af lokale ’stringere’, som kan levere forskelligt programstof fra regionernes hverdagsliv. Dette suppleret med en, som det hedder, ”udstrakt bruk av P4’s mobile studio”.

Sprogpolitisk angiver *Nye P4*, at den som styringsmål vil have en repræsentation på 30% af ikke-bokmål og at man i medarbejderrekrutteringen vil tilstræbe varieret og bred brug af forskellige dialekter og målformer.

Sammenfattende: Af de to ansøgere præsenterer begge solide planer for, hvordan norsk sprog, kultur og identitet tænkes styrket, såvel organisatorisk som strukturelt. Ikke mindst hvad angår indsatsen for at få det regionale Norge stærkt repræsenteret i kulturformidlingen giver stationerne troværdige og relativt detaljerede planer. Det samme gælder for så vidt på det sprogpoltiske område. Igen er der dog en klar tendens til, at *Nye*

P4 er i stand til at opgive de mest præcise mål for indsatsen på de forskellige områder, især når det gælder konkrete programplaner.

Den internationale dimension, som efter min opfattelse bør medtænkes i denne problematik og derfor er inddraget her, er helt klart mest klart behandlet hos *Nye P4*, hvor kulturstoffet har en klar og prioriteret placering i den daglige og ugentlige programflade, mens man hos *Kanal 5* savner præcise redegørelser for, hvordan kulturmødet i praksis skal håndteres i programtilrettelæggelsen.

Hermed er evalueringen af de to ansøgers bud på udbudsmaterialets overordnede krav til kanal- og programprofil gennemført.

5. Specifikke programpolitiske krav

Som nævnt i redegørelsen for min fortolkning af kommissoriet, er en del af de specielle programkrav, nemlig specielt de som omhandler kulturstoffet, behandlet i afsnit 4. De vil derfor ikke blive yderligere kommenteret i dette afsnit, hvor der i stedet vil blive sat fokus på de særlige krav, som opstilles i forhold til nyheds- og aktualitetsprogrammerne, nemlig departementets vægtlægning af planerne for:

- analytisk, kritisk og uddybende dækning
- dækning af norske og internationale nyheder
- nyhedstilbud på samisk

5.1. Nyheds- og aktualitetsprogrammer: analytisk, kritisk og uddybende dækning

Som beskrevet i afsnit 4.5. kan det i realiteten ikke lade sig gøre at vurdere dette aspekt tilfredsstillende alene ud fra ansøgernes erklærede intentioner, da disse krav logisk set er knyttet til den daglige journalistiske praksis og dermed først lader sig bedømme, når de foreligger som producerede programmer, posthumt så at sige. Men som tidligere antydnet kan man søge at danne sig et skønsomt indtryk ved at se nærmere på strukturelle forhold: hvilke redaktionelle og økonomiske ressourcer, herunder personaleforbrug, ønsker ansøgeren at anvende? (Se igen bilag til denne evalueringsrapport, skema 6.)

I den daglige programflade kan der ikke konstateres væsentlige forskelle i omfanget af nyhedsprogrammer hvad angår sendetimer årlige sendetimer. *Nye P4* vil sende 529 timer mod *Kanal 5's* 516 timer. Derimod vil *Kanal 5* sende 208 timers aktualitetsprogrammer mod *Nye P4's* 125 timer. Men stadig er det gennemgående problem, at det ikke lader sig gøre klart at identificere *Kanal 5's* mere konkrete programplaner, specielt hvad angår fordelingen på programgenrer.

Forskellen i mulighederne for at producere analytisk, kritisk og uddybende dækning kommer klartest til udtryk i de organisatoriske forhold bag programproduktionen. *Nye P4* vil trække på et net af egne, navngivne korrespondenter i Europa og USA og dertil knytte yderligere korrespondenter efter behov. Også det nationale netværk af lokale stringere vil kunne udnyttes til at producere programmer med denne journalistiske profil. Også *Kanal 5* opregner disse muligheder, men igen i mere almene vendinger.

Sammenfattende: Begge kanaler skønnes derfor i kraft af redaktionel organisering og redegørelse for programintentioner og sendeplaner at have gode muligheder for at honorere dette krav.

5.2. Dækning af norske og internationale nyheder

Begge ansøgere har som tidligere nævnt en stærk forankring i distriktsnorge, samtidig med at begge også satser på at dække de centrale emner for samfunds- og kulturlivet, som udspringer af hovedstadens miljøer.

Nye P4 har sit nyhedshovedkvarter i Lillehammer og har desuden placeret nyhedsjournalister i otte andre byer, fra Oslo i syd til Kautokeino i nord. Desuden vil det centrale og nordlige Norge blive dækket via et tæt samarbejde med et allerede etableret netværk af lokale radiostationer.

Kanal 5 vil opslå sit hovedkvarter i Tromsø og der er tidligere redegjort for de samarbejdsaftaler som er indgået med lokale og regionale medier og organisationer

Når det kommer til spørgsmålet om prioriteringen af de mere konkrete planer for nyhedsdækningen viser det sig tydeligt, at *Nye P4* operer med et udvidet nyhedsbegreb i forhold til *Kanal 5*, som kan siges at være eksponent for en mere traditionel orientering, både med hensyn til selektion og prioritering af stofområder.

Nye P4 vil udfordre det generelle, traditionelle nyhedsbillede, som generelt er domineret af mænd, ved at bringe nyheder inden for de såkaldt bløde stofområder: kost og helse, livskvalitet, skole, etik og samliv i et større omfang end det har været tilfældet inden for traditionel nyhedsformidling (s.15). I tillæg hertil vil *Nye P4* også i nyhedsudsendelserne satse på at opsøge og viderebringe ”nyttige nyheder”, bl.a. i kraft et kontakter inden for universitetsområdet. Især nyheder inden for områderne naturvidenskab og teknologi, hvor *Nye P4* som tidligere nævnt (se denne rapport, afsnit 4.4., s.10) har præciseret sit engagement og konkrete planer for målgruppeorienterede og -differentierede temaprogrammer. Hermed argumenteres der konsistent for en sammenhæng mellem nyheds- og aktualitetsstof og såvel almene (brede) og målrettede (smalle) kulturprogrammer.

Udenrigsdækningen præsenteres som velorganiseret for begge ansøgers vedkommende. Dog synes *Nye P4* at have en klar fordel ved at kunne udnytte et eget korrespondentnet, mens *Kanal 5* vil forlade sig på bureaustof eller mere løst beskrevne free-lanceordninger.

Sammenfattende: begge ansøgere redegør overbevisende for deres planer for at etablere en varieret og dækkende programflade inden for nyheds- og aktualitetsområdet. De angivne organisatoriske mål understøtter programmålene og begge ansøgere skønnes derfor at opfylde de stillede almene krav. Dog adskiller *Nye P4* sig markant fra *Kanal 5* ved at fremlægge mere specifikke og sammenhængende programplaner for dette område, der foruden en udvidet tolkning af nyhedsbegrebet også påviser en klar relation mellem programkategorier og -genrer i væsentlige dele af sendefloden, der åbner for redaktionel fornyelse og dermed et mere varieret tilbud til lytterne.

5.3. Nyhedstilbud på samisk

Kanal 5 angiver et årligt sendetimetotal på 62, fortrinsvis anvendt på et magasinprogram ”På samisk”, som er anbragt i aftenssendetiden og produceret i samarbejde med den samiske avis *Min Aigi*, som skal levere det deciderede nyhedsstof på samisk. Frekvens og varighed pr. program er ikke angivet. I øvrigt vil de særlige kultur- og samfundsproblemer, som er knyttet til den samiske befolkningsgruppe, vil inkorporeret i den samlede programflade og for at styrke dette aspekt vil *Kanal 5* søge samarbejde med en række samiske kulturorganisationer.

Nye P4 angiver et årligt sendetimetotal på 20. Inden for dette skal der ifølge de opgivne planer (s.16) bringes to daglige nyhedsudsendelser, som i sagens natur må blive ganske korte, men som alligevel skal indeholde en spejling af det generelle nyhedsbillede og bringe nyheder af speciel interesse for den samiske befolkning. Modsat *Kanal 5* vil man anbringe i prime time - i tilknytning til aktualitetsmagasinet *Syften Tretti*.

I lighed med *Kanal 5* vil man styrke samarbejdet med lokale medier i regionen, bl.a. *Kautokeino Nærradio*.

Sammenfattende: begge ansøgere angiver mål for omfanget af nyhedsudsendelser på samisk. Men de konkrete programbeskrivelser giver ikke et tilstrækkeligt præcist grundlag for at vurdere, om den ene ansøger på dette felt står stærkere end den anden.

6. Sammenfattende evaluering

På baggrund af den foretagne komparative analyse af i hvilket omfang og på hvilken måde de to ansøgninger honorerer de krav, der i udbudsmaterialet stilles til kanal- og programprofiler i forhold til de ovennævnte specificerede delkrav, skal der her på basis af de sammenfatninger, som er foretaget løbende i tilknytning til hvert enkelt af de opstillede vurderingskriterier, peges på den af ansøgerne, der herudfra kan siges at have ”de mest omfattende, varierede og forpliktende planene for å opfylle de programkrav som er omtalt i kunngjøringen”.

For det første vurderer jeg, at begge ansøgere opfylder de generelle public service krav, der er opstillet for kanalens virksomhed, ligesom begge også i deres overordnede kvantitativt orienterede redegørelse for årligt sendetimetotal, fordelt på overordnede

program- og genrekategorier honorerer kravene. Begge lever endvidere op til kravet om, at bringe egenproducerede nyheds- og aktualitetsudsendelser med en tydelig kulturprofil, som reflekterer mangfoldigheden af udtryk i norsk og internationalt kulturliv.

For det andet vurderer jeg, at *Nye P4* i forhold til de konkrete kanal- og profilkrav, som er specificeret i udbudsmaterialets pkt. 3.8. og 3.9. fremlægger den mest præcise, detaljerede, nuancerede og konsistente plan for sin virksomhed.

For det tredje vurderer jeg, at *Nye P4* fremlægger de mest omfattende, varierede og forpligtende planer for at opfylde de opstillede programkrav. Dette gælder såvel for de kvantitative, skematiske opstillinger som for de uddybende redegørelser, der præsenteres i ansøgningsteksten. Det skal især fremhæves, at *Nye P4* opstiller klare mål for de programforpligtelser, kanalen vil honorere inden for en given tidshorizont.

BILAG

SKEMA 1.

Programforpligtelser – sammendrag. Opgjort i timer/pr. år.

<i>Programkategori</i>	<i>Nye P4¹</i>	<i>Kanal 5²</i>
Nyheder	529 ³	516
Aktualitetsprogrammer	125 ⁴	208
Kultur	800 ⁵	1130
Flerkultur	70	131
Livssyn (religion og livsfilosofi)	510	325
Børn og unge	985 ⁶	555
Ældre/godt voksne	52	275
Samisk	20 ⁷	62
Natur og Videnskab	50	175
Programmer med smal musik	200	-
Sport og idræt, eksk. nyheder	325	-
Trafik	640	-

Forbrugerstof	45	-
Medier, mediekritik og –satire	40	-

1: Tal fra ansøgning, s. 8

2: Tal fra ansøgning, s. 33

3: Tallet er fremkommet ved at sammenlægge kategorierne 'nyhetssendinger', 'nyheder på samisk', 'distriktsnyheter', 'sportsnyheter' og 'daglige kulturnyhets-sendinger', s. 8

4: Tallet er fremkommet ved at sammenlægge kategorierne 'Programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse, innenriks' og 'Programmer for nyhetsperspektiv, debatt og analyse, utenriks', s. 8

5: Tallet er fremkommet ved at sammenlægge kategorierne 'Dagligt bredt kulturmagasinet', 'Kulturinnslag (ekskl. kulturnyheter) i brede sendeflater' og 'Programmer med smalt kulturfokus', s. 8

6: Tallet er fremkommet ved at sammenlægge kategorierne 'Barneprogrammer' og 'Ungdomsprogrammer', s. 8

7: Uover kategorien 'samiske nyheter' ingen tal. Kategorien er også medtaget under nyheder, s.8.

SKEMA 2.

Programkategorier – opgjort efter antal indslag/programmer, alle genrer*

<i>Programkategori</i>	<i>Nye P4¹</i>	<i>Kanal 5</i>
Nyheder og aktuelt	10855	5958
Kultur, inkl. nyheder	6160	2000
Flerkultur	- ³	250
Livssyn (religion og livsfilosofi)	880	750
Børn og unge	- ³	2200
Ældre/godt voksne	- ³	500
Samisk	- ³	200
Natur og Videnskab	810	200
Samfundsspørgsmål	2610	-
Sport og idræt, inkl. nyheder	3260	0
Hjem og fritid	780	-
Forbrugerstof	643	-
Drama	430	-

Underholdning	1670	-
----------------------	------	---

*) Ansøgerne anvender ikke samme definition af 'program/indslag'. *Kanal 5* holder sig til antal programmer, mens *Nye P4* benytter en blanding af programmer og indslag (I EBU omtalt 'enhed', se ansøgningen, bilag 1). Det betyder, at tallene ikke er umiddelbart sammenlignelige.

1: Tal fremkommer ved at addere de forskellige genrer, angivet på s. 11

2: Tal fremkommer ved at addere de forskellige genrer, angivet på s. 33

3: Indslag for specifikke målgrupper (børn, unge, flerkulturelle, ældre m.v.) er placeret under overordnede programkategorier, s. 11 (tekst under skema).

SKEMA 3.

Programkategorier – indslag per år. Opgjort efter genrer. *Nye P4*

<i>Programkategori</i>	<i>Nye P4</i>					
	Bulletin	Kommentar Analyse	Reportage Interview	Debat	Præsentation	Drama, underhold.
Nyheder og aktuelt¹	9555	300	570	390	40	
Kultur, inkl. nyheder	880	560	3030	120	1570	40
Flerkultur	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²
Livssyn		170	270	70	370	
Børn og unge	- ²	- ² (290)	- ² (1290)	- ² (50)	- ² (530)	- ² (350)
Ældre/godt voksne	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²
Samisk	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²	- ²
Natur og Videnskab		100	410	20	280	
Samfundsspørgsmål		350	1770	320	170	
Sport og idræt, inkl. nyheder	680	960	1440	40	140	

Hjem og fritid		50	640	10	80	
Forbrugerstof		95	393	40	115	
Drama						430
Underholdning						1670
IALT	11115	2585	8523	1010	2765	2140

1: Der er opgivet forskellige tal for denne programtype. Her er anvendt tal fra skemaet 'Styringsmål totalt', s. 11.

2: Indslag for specifikke målgrupper (børn, unge, flerkulturelle, ældre m.v.) er placeret under overordnede programtyper, s. 11 (tekst under skema). Tallet i parentes angiver antal indslag (totalt) for børn/unge. Disse tal er allerede registreret under de enkelte emner og skal ikke medregnes.

SKEMA 4

Programkategorier. Programmer per år. Opgjort efter genrer. *Kanal 5*

Programkategorier	Kanal 5					
	Nyheder	Faste programmer	Kommentar Analyse	Reportage Doku.	Debat	Andet, f.eks magasin
Nyheder og aktuelt		4708 ¹	600	150	250	
Kultur	250 ²	700	500	500	300	
Flerkultur			100	50	50	50
Livssyn			350	100	50	250
Børn og unge	250	750 ³		100	100/300 ⁴	700
Ældre/godt voksne				250		250
Samisk			50	50	50	50
Natur og Videnskab			50	50	50	50

- 1: Inkluderer 'korte nyhetssendinger hver time', 'lange nyhetssendinger' og 'nyhetsbrudd', s. 33
- 2: Tallet fremgår under programtypen 'nyheder', s. 33, men er ikke medtaget under nyheder.
- 3: Programmerne er opdelt i aldersgrupper (4-8 år, 9-12 år og 13+). Her er tallene lagt sammen, s. 34
- 4: Kategorien findes to gange i samme skema i ansøgningen, s. 34

SKEMA 5

Programkategorier. Timer per år. Opgjort efter genrer. *Kanal 5*

Programkategori	Kanal 5					
	Nyheder	Faste programmer	Kommentar Analyse	Reportage Doku.	Debat	Andet, fx. magasin
Nyheder og aktuelt		405 ¹	26	70	208	
Kultur	20 ²	700	30	250	150	
Flerkultur			6	25	50	50
Livssyn			25	25	25	250
Børn og unge	20	375 ³		20	20/150 ⁴	120
Ældre/godt voksne				25		250
Samisk			4	4	4	50
Natur og Videnskab			4	4	4	50

- 1: Inkluderer 'korte nyhetssendinger hver time', 'lange nyhetssendinger' og 'nyhedsbrudd', s. 33
- 2: Tallet fremgår under programtypen 'nyheder', s. 33, men er ikke medtaget under nyheder.
- 4: Programmerne er opdelt i aldersgrupper (4-8 år, 9-12 år og 13+). Her er tallene lagt sammen, s. 34
- 4: Kategorien findes to gange i samme skema i ansøgningen, s. 34

SKEMA 6.

Nye P4 og Kanal 5:

Redaktionelle og økonomiske ressourcer

Kanal 5s ressourcer

Samlet antal ansatte: 49 (s. 41 og 43)

Heraf redaktionelle medarbejdere: 31 (s. 41)

Omkostninger, personale: 26,4 mio. NOK (538.775 pr. ansat i gns.)

Estimerede indtægter, udgifter og resultat, *Kanal 5*

	2004	2008	2012
Indtægter, totalt	83 mio.	164 mio.	200 mio.
Udgifter, totalt	95,735 mio.	119,381 mio.	138,937 mio.
Resultat, efter skat	- 12,735 mio.	44,619 mio.	43,965 mio.

Tal fremgår s. 65.

Nye P4s ressourcer:

Samlet antal ansatte: Ikke angivet, kvalificeret gæt er ca. 100 ansatte. (I regnskabet for P4 for 2001 er personaleomkostninger angivet til 72,130 mio. svarende til 101 antal ansatte).

Heraf redaktionelle medarbejdere: Ikke angivet.